

15 בנובמבר 2015

פיגוע הרג של דאעש בפרבר הדרומי השיעי של בירות: תמונת מצב ומשמעויות

זירת הפיגועים בשכונת בורג' אלבראג'נה, שבפרבר הדרומי השיעי של בירות, שבשליטת חזבאללה (ערוץ אלמנאר, 12, 13 בנובמבר 2015).

כללי

1. ב-12 בנובמבר 2015 לפנות ערב ביצע דאעש פיגוע הרג בפרבר הדרומי השיעי של בירות, שבשליטת חזבאללה. בפיגוע נהרגו כ-43 אנשים, רובם הגדול עוברי אורח, וכ-240 נפצעו (אלג'זירה, המסתמך על דיווח משרד הבריאות הלבנוני) במקום נגרם הרס רב (ראש עיריית בורג' אלבראג'נה מסר כי עשרה בניינים קרסו וכ-55 חנויות נהרסו). הפיגוע בוצע ע"י שני מחבלים מתאבדים, שפוצצו עצמם כמעט בו זמנית, באמצעות חגורות נפץ, בקרבת בית החולים אלרסול אלאעט'ם. מחבל מתאבד שלישי, שהיה במקום, נהרג מבלי שהצליח לפוצץ את חגורת הנפץ שהייתה עליו.

2. בהודעה מטעם ארגון דאעש בלבנון, שהופצה ב-12 בנובמבר 2015 ברשתות החברתיות, קיבל דאעש אחריות על הפיגוע. בהודעת קבלת האחריות נאמר, כי מחבלים מתאבדים הצליחו לבצע פיגועים במעוז חזבאללה בשכונת בורג' אלבראג'נה באמצעות פיצוץ אופנוע ממולכד בקרב התקהלות בפרבר הדרומי של בירות (Muslims-News.net, 12 בנובמבר 2015).

מימין: הודעת קבלת האחריות של דאעש בלבנון על פיגוע ההרג בבירות
(אתר muslims-news.net, 12 בנובמבר 2015). משמאל: שכונת בורג' אלבראג'נה בדרום בירות
(Google Maps).

3. זהו פיגוע ההתאבדות הראשון המתבצע בפרבר הדרומי של בירות, מעוזו של חזבאללה מאז קיץ 2014¹. זה היה גם הפיגוע הקשה ביותר בלבנון מאז תחילת מעורבותו של חזבאללה בלחימה בסוריה. הישגי צבא סוריה וחזבאללה במרחב הרי קלמון, ומהלכי הסיכול של חזבאללה בלבנון בכלל ובדרום בירות בפרט, פגעו במשך תקופה ארוכה למדי ביכולותיהם של דאעש ושל ארגונים ג'האדיסטים נוספים ושיבשו כוונותיהם לבצע פיגועי טרור בשכונות השיעיות של דרום בירות. עתה עלה בידי דאעש להוציא לפועל פיגוע הרג מורכב, שגרם לנפגעים רבים, בלב אזור שליטתו של חזבאללה בדרום בירות.

4. בראיית דאעש המדובר להערכתנו בהישג מבצעי ותדמיתי מרשים, המצטרף לשתי "הצלחות" נוספות: פיגוע הרג מורכב בפאריס באמצעות חוליית מחבלים מתאבדים (לפחות 129 הרוגים) ופיצוץ מטוס רוסי ככל הנראה באמצעות מטען חבלה, שהוחדר אליו (224 נוסעים). מההיבט המדיני והתודעתי נועדו שלושת פיגועי ראוה אלו, שבוצעו בפרק זמן קצר של כשבועיים, להעביר מסרים מרתיעים לאויביו השונים של דאעש: רוסיה/מצרים, חזבאללה/איראן וצרפת/מדינות המערב. מההיבט המבצעי ממחיש גל פיגועים זה את יכולותיו של דאעש להוציא לפועל פיגועים בזירות שונות, המרוחקות ממועזי כוחו בסוריה ובעיראק. להערכתנו צפוי הארגון להמשיך ולהפעיל יכולותיו אלו נגד אויביו השונים, וישראל בתוכם.

עמדת חזבאללה

5. הצלחת דאעש להוציא לפועל את הפיגוע הנוכחי בלבנון, מציבה אתגר ביטחוני, פוליטי ותדמיתי בפני חזבאללה, אשר מתרץ את מעורבותו בסוריה בהגנה על לבנון מפני הטרור הג'האדיסטי. הפיגוע הנוכחי בפרבר הדרומי של בירות ממחיש היטב את מגבלות כוחו של חזבאללה ואת חוסר יכולתו למנוע פיגועי התאבדות במעוז כוחו בדרום בירות לאורך זמן. לפיכך,

¹ ב-25 ביוני 2014 בוצע פיגוע התאבדות שהשתבש בבית המלון Du Roy בבירות. כחצי שנה לפני כן (2 בינואר 2014) בוצע פיגוע התאבדות בפרבר הדרומי של בירות, בסמוך לכמה מוסדות מרכזיים של חזבאללה.

"לכשישקע האבק", עלול הפיגוע להעמיק את הביקורת הפנים-לבנונית על מעורבות חזבאללה בלחימה הסורית, למרות האיפוק היחסי ששומרים עדיין יריביו של חזבאללה בלבנון².

6. חסן נצראללה ניסה לתת מענה לאתגר זה בנאומו, ב-14 בנובמבר 2015, יומיים אחרי הפיגוע בפרבר הדרומי. בנאומו כרך נצראללה את הפיגוע בברג' אלבראג'נה עם הפיגוע בפאריס בהדגישו, כי אין ספק שהפיגוע בבירות נעשה ע"י דאעש. חסן נצראללה טען, כי הפיגוע בברג' אלבראג'נה נעשה ע"י שני מחבלים ממוצא סורי וכי בידי מנגנוני הביטחון הלבנונים מצויים עצורים, שהודו, כי הם קשורים לדאעש ופעלו בהנחייתו. לדבריו המעצרים, שבוצעו בעקבות הפיגוע הביאו לחשיפת רשת, שאספה מודיעין עבור דאעש ושכרה עבורו דירות מבטחים בבירות ובברג' אלבראג'נה (אלמנאר, 14 בנובמבר 2015).

7. בלב הנאום עמד המענה של חסן נצראללה, שכוון לדאעש וליריביו בזירה הפנים-פלסטינית. נצראללה טען, כי הפיגוע נועד להשיג שתי מטרות: האחת, לחולל מלחמת אזרחים בלבנון (במשתמע באמצעות מתנגדי חזבאללה), שתשרת את ישראל ואת דאעש. בהקשר זה קרא נצראללה ללבנונים שלא להיגרר למלחמת אחים ולהימנע מהסתה נגד הפליטים הסורים ונגד הפלסטינים (הגם שהוא דרש מהפליטים הסורים בלבנון שלא לאפשר למפגעים לפעול מתוכם). המטרה השנייה, לדברי נצראללה - הפיגוע נועד להפעיל לחץ על חזבאללה לסגת מהמאבק בדאעש בסוריה "ובמקומות אחרים". לכך השיב נצראללה, כי הפיגוע רק יגביר את נחישותו של חזבאללה להלחם בסוריה ("הם רק מחזקים אותנו בנחישותנו... אחרי הפיגוע הזה אנחנו במלחמה פתוחה נגד דאעש ונאבק נגדו באופן נחרץ יותר...").

---

² ראש ממשלת לבנון תמאם סלאם קרא לתיאום רב יותר בין מנגנוני הביטחון והגברת הביטחון. מתנגדי חזבאללה (סמיר ג'ע'ע, סעד חרירי) גינו את הפיגוע אך (עדיין?) לא תקפו את חזבאללה בשל מעורבותו בלחימה בסוריה.